

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 415/2011-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou..., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta Mgr. J. H., vo veci namietaného porušenia jej práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 CoE 20/2011-42 z 27. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2011 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoE 20/2011-42 z 27. januára 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá aj poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere uzavretej 26. septembra 2007 (ďalej len „zmluva“) poskytla fyzickej osobe (ďalej len „dlžník“) úver v sume „531,1 €“ (zrejme 531,10 €, pozn.). Z dôvodu, že dlžník neuhradil niekoľko po sebe idúcich splátok, bol rozhodcovským nálezom právoplatne zaviazaný na zaplatenie dlhu. Následne bol podaný návrh na vykonanie exekúcie a na základe poverenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) exekútor začal nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Okresný súd uznesením č. k. 3 Er 10/2009-15 zo 16. marca 2010 exekúciu zastavil. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací napadnutým uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne.

Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu a postupom súdu, ktorý mu predchádzal, boli porušené jej práva „na spravodlivý proces“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva „vyplývajúce z článku 1 Dodatkového protokolu...“. V ďalšom sťažovateľka interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu a v podstatnom uviedla, že spravodlivosť konania „v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňa... princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti...“. V tomto ohľade namietala, že „okresný súd z vlastného podnetu... zahájil konanie na zastavenie exekúcie pričom pred zahájením tohto konania ani v jeho priebehu neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie. ... Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa...“.

V nadväznosti na takéto porušenie práva na spravodlivý proces vidí sťažovateľka v napadnutom uznesení krajského súdu zároveň aj porušenie práva na pokojné užívanie svojho majetku zo strany štátneho orgánu. Súd tým, že exekúciu zastavil, znemožnil nútený výkon práva, na ktorý sťažovateľke vznikol nárok na základe zmluvy o úvere a ktorý bol zabezpečený zákonom predvídaným exekučným titulom realizovaný v rámci exekučného konania.

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd vydal nálezh, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu“ napadnutým uznesením krajského súdu, zruší napadnuté uznesenie a vec vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne

neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Krajský súd napadnutým uznesením č. k. 8 CoE 20/2011-42 z 27. januára 2011 potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o zastavení exekúcie. Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd označeným uznesením porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 299/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného

hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže učiniť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje relevantné rozhodnutie (rozhodcovský rozsudok), ktoré by bolo spôsobilé byť exekučným titulom, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Vzhľadom na skutočnosť, že v okolnosti prípadu sa v namietanom uznesení krajský súd oprel o argumentáciu, ústavný súd na jej rozhodujúcu časť v ďalšom poukazuje.

Krajský súd v napadnutom uznesení potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne v súlade s § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vzhľadom na skutočnosť, že po preskúmaní dospel k záveru o správnej aplikácii ustanovení § 57 ods. 2 a 3 Exekučného

poriadku a ustanovení § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Podľa názoru krajského súdu napadnuté uznesenie okresného súdu je založené na správnom právnom posúdení veci a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd sa v napadnutom uznesení stotožnil so závermi rozhodnutia okresného súdu, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol:

«... že exekučný súd je v exekučnom konaní oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok z hľadísk uvedených v § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, teda či tento netrpí nedostatkami uvedenými v § 40 písm. a) alebo b) citovaného zákona, alebo či nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Pritom nie je viazaný účinkami takého rozsudku v zmysle § 35 citovaného zákona v spojení s § 159 Občianskeho súdneho poriadku. Takýto názor možno vyvodit' aj z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C-168/05 Mostaza Claro, z ktorého je zrejmé, že súd má kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadať k neplatnosti rozhodcovského rozsudku. Exekučný súd teda aj v exekučnom konaní skúma nekalé podmienky, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku sám nepodal.

Odvolací súd má za to, že zmluva o úvere uzatvorená medzi oprávneným a povinným má charakter zmluvy spotrebiteľskej, túto skutočnosť potvrdil aj sám oprávnený v odvolaní, preto sa na vzniknutý právny vzťah aplikujú spotrebiteľské právne normy. Práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany je potrebné chrániť extenzívnym spôsobom. Uvedený trend nastolil Európsky súdny dvor vo viacerých rozsudkoch (rozsudok zo dňa 04. 10. 2007 Rampion a Godard C-429/05, v ktorom vyslovil, že spotrebiteľ nemá prostriedky na právne zastúpenie, preto má úlohu právneho zástupcu suplovať sám súd).

Ani skutočnosť, že zmluvné strany založili svoj právny vzťah podľa Obchodného zákonníka nespôsobuje vylúčenie noriem určených na ochranu spotrebiteľa (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Vzhľadom na vyššie uvedené považuje odvolací súd postup prvostupňového súdu, pri ktorom preskúmaval obsah exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, za správny a s jeho závermi sa v celom rozsahu stotožnil.

Navyše sa žiada poukázať aj na skutočnosť, že už samotné dojednanie rozhodcovskej doložky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom vedie k tomu, že spotrebiteľovi je odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (v nadväznosti na smernicu č. 93/13/EHS). Záver o neprimeranej povahe predmetnej rozhodcovskej doložky možno vyvodiť aj zo stanoviska Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08 zo dňa 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt. Proti Erzsébet Sustikné Gyöfri bod 40, v ktorom Súdny dvor konštatuje, že vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle smernice (93/13/EHS), ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, splňa všetky podmienky, aby mohla byť kvalifikovaná ako nekalá. Teda podľa stanoviska Súdneho dvora splňa všetky podmienky „nekalosti“ už len dojednanie, že príslušným na riešenie sporov zo spotrebiteľskej zmluvy je všeobecný súd, v obvode ktorého má dodávateľ sídlo, teda nie všeobecný súd spotrebiteľa. V danej veci na základe vopred stanoveného rozsahu rozhodcovskej doložky nielenže nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodoval rozhodcovský súd zvolený oprávneným. Skutočnosť, že rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku je možné vyhodnotiť aj v exekučnom konaní, bola vyjadrená Súdny dvorom v rozsudku C-40/08 Asturcum Telecomunicaciones SL zo dňa 06. 10. 2009, podľa ktorého vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď potom, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je tomu tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa jeho vnútroštátneho práva vyplývajú s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. Slovenský právny poriadok nielenže umožňuje, ale priamo zákonom ukladá (v tomto prípade ustanovením

§ 45 zákona o rozhodcovskom konaní) aj bez návrhu zastaviť exekúciu vedenú na základe rozhodcovského rozsudku. Takémuto postupu nebráni ani skutočnosť, že arbitráž prebehla za účasti spotrebiteľa a že spotrebiteľ nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.»

Ústavný súd rozhodnutie krajského súdu preskúmal a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nezasahuje neprípustným spôsobom do práva sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia krajského súdu konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Exekučného poriadku a zákona o rozhodcovskom konaní podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti týkajúcej sa namietania porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením

krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením súdu prvého stupňa dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k zásahu do práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecné súdy svojím postupom aplikovali zákony podľa ich obsahu, v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku. Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Preto je sťažnosť v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená.

Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2011